

Planeeringu koostaja

Viljandi Maavalitsus

Vabaduse plats 2, 71020 Viljandi

tel 4330400, www.viljandi.maavalitsus.ee

Konsultant

Ramboll Eesti AS

Laki 34, 12915 Tallinn

Tel 698 8362, www.ramboll.ee

Tellija

Elering AS

Kadaka tee 42, 12915 Tallinn

Tel 715 1222, www.elering.ee

VILJANDI MAAKONNAPLANEERINGU TEEMAPLANEERING

KILINGI-NÕMME – RIIA TEC-2 330 KV ÕHULIINI TRASSIKORIDORI ASUKOHA MÄÄRAMINE VILJANDI MAAKONNAS

SISUKORD

I TEEMAPLANEERING

SISSEJUHATUS	4
1. PLANEERINGU KOOSTAMISE EESMÄRK JA TRASSIKORIDORI VALIK	7
1.1. Planeeringu koostamise eesmärk.....	9
1.2. Planeeringuala	9
1.3. Planeeringu koostamise alused ja lähtematerjalid	10
1.4. Teostatud uuringud ja analüüsid	11
1.5. Planeeringus käsitletavat mõistet	11
1.6. Trassikoridori asukoha valiku põhjendused	12
1.6.1. Trassialternatiivid Abja vallas.....	13
2. VALITUD TRASSIKORIDOR	15
2.1. Trassikoridor Abja vallas	15
2.2. Trassikoridori lõikumine maanteega Raamatu külas	15
3. TRASSIKORIDORI KASUTAMISE, PROJEKTEERIMISE PÕHIMÕTTED JA TINGIMUSED	17
3.1. Planeeringute koostamise ja projekteerimise põhimõtted trassikoridoris ja selle lähiümbruses	17
3.2. Trassikoridori üldised kasutamistingimused	17
3.2.1. Enne õhuliini ehitamist trassikoridoris kehtivad piirangud	17
3.2.2. Õhuliini ehitamise ajal trassikoridoris kehtivad piirangud	17
3.2.3. Peale õhuliini rajamist õhuliini kaitsevööndis kehtivad piirangud	18
3.2.4. Õhuliini ja maantee kattavas kaitsevööndis kehtivad piirangud	18
3.3. Õhuliini projekteerimise ning rajamise põhimõtted ning tingimused	19
3.4. Keskkonnatingimused ja leevendavad meetmed planeeringuga kavandatava elluviimiseks	20
3.4.1. Projekteerimisel arvestatavad keskkonnakaitsemeetmed	20
3.4.2. Ehitusaegsed mõjud ja nende leevendamine	20
3.4.3. Kasutusaegsed mõjud	22
3.4.4. Kohaspetsiifilised leevendusmeetmed	23
3.4.5. Seire	24
3.5. Arvestamisele kuuluvad väärtused ja piirangud trassikoridoris või selle läheduses	24
3.5.1. Veekogud	24
4. PLANEERINGUGA KAVANDATU ELLUVIIMINE	26
4.1. Teemaplaneeringu lahenduse kandmine kehtestatud kohalike omavalitsuste üldplaneeringutesse.....	26
4.2. Õhuliini trassikoridori alal algatatud või kehtestatud detailplaneeringud ja nende ülevaatamise või kehtetuks tunnistamise vajadus.....	26
4.3. Projektide koostamise vajadus	26

JOONISED

1. Põhijoonis	M 1:100 000
2. Planeeringu lahendus Abja vallas	M 1:20 000

II KSH ARUANNE

Pärnu ja Viljandi maakonnaplaneeringuid täpsustava teemaplaneeringu „Kilingi-Nõmme – Riia TEC-2 330 kV õhuliini trassikoridori asukoha määramine“ keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) aruanne, Ramboll Eesti AS, 2014.

III LISAD

1. Planeeringu lahendusse analüüsi joonis, Ramboll Eesti AS, 2014
2. Alternatiivsete trassikoridoride võrdlustabelid, Ramboll Eesti AS, 2014
3. Elektriliini alternatiivide ehituskulude analüüs, Ramboll Eesti AS, 2014
4. Maanteega paralleelselt ja lõikuvalt kavandatavad kõrgepingeliinid, Ramboll Eesti AS, 2014

SISSEJUHATUS

Viljandi maakonnaplaneeringut täpsustava teemaplaneeringu „Kilingi-Nõmme – Riia TEC-2 330 kV õhuliini trassikoridori asukoha määramine Viljandi maakonnas“ (edaspidi teemaplaneering) koostamine algatati Viljandi maavanema 04.12.2013. a korraldusega nr 1-1/2013/435. Sama korraldusega algatati ka keskkonnamõju strateegiline hindamine (edaspidi KSH). Samaaegselt koostatakse kõrgepingeliini teemaplaneeringut ka Pärnu maakonnas.

Enne teemaplaneeringute algatamist sõlmisid Elering AS, Viljandi Maavalitsus ja Pärnu Maavalitsus 12.11.2013. a koostöökokkulepe Kilingi-Nõmme – Riia TEC-2 330 kV õhuliini trassikoridori asukoha planeerimiseks läbi kahe maakonna.

Viljandi ja Pärnu maakonnaplaneeringute teemaplaneeringutega planeeritakse 330 kV õhuliin Tartu-Viljandi-Sindi 330 kV õhuliinist Eesti vabariigi piiri. Edasi planeeritakse Läti vabariigis 330 kV õhuliin Riia TEC-2 alajaamani. Kavandatav õhuliin on osa Balti riikide ühtsest 330 kV elektrivõrgust, mille valmimine tagab parema varustuskindluse kogu Eesti mandriosas.

Teemaplaneeringu koostamisel on arvesse võetud majanduslikud, sotsiaalsed, kultuurilised ja looduslikud kaalutlused, mis kajastuvad planeeringu seletuskirjas ja joonistel. KSH aruandes väljatoodud säästva ja tasakaalustatud ruumilise arengu tingimusi on arvestatud planeeringu koostamisel.

Teemaplaneering koosneb seletuskirjast ja kahest joonisest. Seletuskirjas on seletatud ja põhjendatud trassikoridori asukoha valikut ning on määratud õhuliini rajamise tingimused.

Joonised:

- 1) põhijoonis kogu õhuliini trassikoridoriga Pärnu ja Viljandi maakondades;
- 2) joonis trassikoridori lahendusega Abja valla territooriumil.

Planeerimisprotsess

Planeeringu koostamise I etapis toimus teemaplaneeringu infopäev Kilingi-Nõmme klubis ning koostati „Planeeringu lähteseisukohad“ ja „KSH programm“. Mõlema dokumendiga oli võimalik tutvuda 13.-27. maini 2014 planeeringuportaalis: <http://elering.ee/eesti-lati-kolmas-uhendus-uringud-2/> ning paberkanalil Viljandi ja Pärnu maavalitsustes ning Abja ja Saarde vallavalitsustes. Planeeringu lähteseisukohti ja KSH programmi tutvustati 28.mai 2014. a avalikel aruteludel, kus anti ülevaade planeeringu eesmärgist, õhuliini rajamise vajadustest, kirjeldati kavandatavat õhuliini ja planeeritavat trassikoridori ning tutvustati planeeritava joonobjekti (õhuliini) algus- ja lõpp-punkti. Tutvustati KSH programmi ja KSH läbiviimise eesmärgi ning anti ülevaade kavandatava tegevuse käsitluselast ja mõjuallikatest, mõjutatavatest keskkonnamelementidest ning piiriülese mõju võimalikkusest.

Planeeringu koostamise II etapis toimus eskiislahenduse koostamine, mille käigus otsiti õhuliini trassikoridori võimalikke teisi asukohti (alternatiive) ning võrreldi alternatiivseid trassikoridore. Planeeringu alternatiivsete variantidega eskiislahendust ja variantide võrdlemise tulemusi tutvustati avalikel aruteludel ning planeeringu veebilehel.

Planeeringu koostamise III etapis korrigeeriti eskiislahendust avalikel aruteludel ja töökoosolekutel tehtud ettepanekutest ning kokkulepetest tulenevalt. Koostati planeeringu lahendusettepanek, mis esitati kooskõlastamiseks.

Planeeringu koostamise IV etapis kooskõlastati planeeringulahendus Kaitseministeeriumi, Keskkonnaministeeriumi, Majandus- ja kommunikatsiooniministeeriumi, Keskkonnaameti, Maaameti, Maanteeameti, Põllumajandusameti, Päästeameti, Terviseameti Lõuna talituse, Pärnu Maavalitsuse, Abja Vallavalitsuse ja Riigimetsa Majandamise Keskusega.

Viljandi maakonnaplaneeringu teemaplaneering
Kilingi-Nõmme – Riia TEC-2 330 kV õhuliini trassikoridori asukohta määramine
Viljandi maakonnas

Viljandi maavanem võttis 12.11.2014 korraldusega nr 1-1/2014/483 planeeringu vastu ja suunas avalikule väljapanekule. Planeeringu avalik väljapanek toimus 27.11.2014 - 05.01.2015 ning avaliku väljapaneku tulemuste avalik arutelu toimus 10.02.2015 Abja Vallavalitsuses.

Planeeringu menetlemise olulisemad etapid vt Tabel 1.

Tabel 1. Planeeringu menetlemine

Menetlus	Aeg	Tegevus
Algatamine	04.12.2013	Viljandi maavanema korraldus nr 1-1/2013/435. Sama korraldusega algatati ka keskkonnamõju strateegiline hindamine
Kilingi-Nõmme – Riia TEC-2 330 kV õhuliini teemaplaneeringu infopäev Kilingi-Nõmme klubis	16.05.2014	330 kV õhuliini, piirangute ja ehitusvajaduse selgitamine ning planeeringu lähteseisukohtade ja menetluse tutvustamine kohalikele elanikele, kohalike omavalitsuste ja riigiametite esindajatele
Planeeringu lähteseisukohtade ja KSH programmi tutvustamine	28.05.2014	Avalik arutelu Abja Vallavalitsuses
Planeeringu koostamine	juuni-september 2014	Koostati koostöös Saarde ja Abja valdade, Elering AS esindajate ning KSH läbiviijaga
Töökoosolek Saarde vallas	12.06.2014	Trassialternatiivide läbiarutamine kohalike omavalitsuste esindajatega
TP eskiislahenduse avalik tutvustamine	01.07.2014	Avalik arutelu Abja Vallavalitsuses
KSH programmi heakskiitmine	16.07.2014	Keskkonnaameti kiri nr PV 6-8/14/14382-2 KSH programmi heakskiitmise kohta
Töökoosolek Saarde vallas	04.09.2014	Planeeringu lahenduse läbiarutamine kohalike omavalitsuste esindajatega
Planeeringu kooskõlastamine	11.09.2014-23.10.2014	Kooskõlastati Kaitseministeeriumi, Keskkonnaministeeriumi, Majandus- ja kommunikatsiooniministeeriumi, Keskkonnaameti, Maa-ameti, Maanteeameti, Põllumajandusameti, Päästeameti, Terviseameti Lõuna talituse, Pärnu Maavalitsuse, Abja Vallavalitsuse ja Riigimetsa Majandamise Keskusega
Planeeringu vastuvõtmine	12.11.2014	Viljandi maavanema korraldus nr 1-1/2014/483
Avalik väljapanek	27.11.2014-05.01.2015	Planeering ja KSH aruanne olid avalikul väljapanekul Viljandi maavalitsuses ja Abja Vallavalitsuses
Avaliku väljapaneku tulemuste avalik arutelu	10.02.2015	Avalik arutelu Abja Vallavalitsuses
Järelevalve	10.04.2015	KSH aruande heakskiitmine Keskkonnaameti poolt
	30.10.2015	Teemaplaneeringu heakskiitmine siseministri poolt
Planeeringu kehtestamine	26.10.2015	Viljandi maavanema korraldus

Planeeringu koostamisel osalesid

Teemaplaneeringu koostamiseks ja väljatöötamiseks moodustati töögrupp, kus osalesid Pärnu Maavalitsuse ja Viljandi Maavalitsuse, Elering AS ja Ramboll Eesti AS esindajad:

Viljandi Maavalitsusest juhtisid planeeringu koostamist

Tiia Kallas arengu- ja planeeringuosakonna juhataja
Anne Karjus arengu- ja planeeringuosakonna peaspetsialist

Pärnu Maavalitsusest juhtisid planeeringu koostamist

Heiki Mägi arengu- ja planeeringuosakonna juhataja
Tiiu Pärn arengu- ja planeeringuosakonna planeeringute talituse juhataja

Eling AS

Illimar Vahtras projektijuht

Planeeringu konsultant ja KSH läbiviija Skepast&Puhkim AS (endine Ramboll Eesti AS)

Mildred Liinat vanemarhitekt-planeerija, planeeringu koostamist juhtiv ekspert

Liisi Ventsel planeerija

Triin Lepland planeerija

Eike Riis KSH juhtekspert

Andrus Oitsalu elektriinsener

Toomas Raudsepp kõrgepinge õhuliinide projekteerija-ekspert (OÜ Eltom Projekt)

Koostööpartneritena osalesid planeeringu koostamisel

Abja Vallavalitsus:

Peeter Rahnel vallavanem

Arvi Meidla majandusnõunik

Lauri Sepp maakorraldaja

Keskkonnaameti Pärnu-Viljandi regioon

Toomas Kalda keskkonnakorralduse spetsialist

Kadri Hänni looduskasutuse spetsialist

Maanteeamet:

Andres Urm planeeringute osakonna juhataja

Margus Eisenschmidt Lääne regiooni ehitusvaldkonna juht

1. PLANEERINGU KOOSTAMISE EESMÄRK JA TRASSIKORIDORI VALIK

*Eesti elektrisüsteemi varustuskindluse aruande*¹ kohaselt on teemaplaneeringuga planeeritav Kilingi-Nõmme – Riia TEC-2 330 kV õhuliini osa Eesti ja Läti vahelisest uuest kolmandast ühendusest. Eesti-Läti kolmas ühendus on planeeritud kulgema Tallinna ja Riia vahel, ühendades Harku, Sindi, Kilingi-Nõmme ja TEC-2 330 kV alajaamu. Eesti ja Läti riikide vahelise 330 kV elektriülekandeliini rajamise vajadus on fikseeritud ka *Eesti elektrimajanduse arengukavas aastani 2018*².

Planeeritav õhuliin on vajalik elektri varustuskindluse suurendamiseks (väiksem elektrikatkestuse oht) kogu riigis ning ülekandekadude vähendamiseks (suureneb ülekande efektiivsus). Uus liin on kaugemas tulevikus vajalik energiaturu arendamiseks Balti riikide ja Kesk-Euroopa ning Skandinaavia vahel.

Kilingi-Nõmme - Riia 330 kV elektriliini on käsitletud Euroopa Liidu direktiivi (*Electricity Directive 96/92/EC*) kolmanda seadusandliku paketi alusel (EC 714/2009) *ENTSO-E*³ koostatud kavas *TYNDP 2010*⁴-ning 2010. a ja hilisemates Eesti elektrisüsteemi varustuskindluse aruannetes.

Estlink 1 on rajatud
Estlink 2 on rajatud
NordBalt valmib 2015.a

Skeem 1. Üleeuroopalise tähtsusega projektid 2017-2022 (väljavõte TYNDP 2012 joonisest, punase joonega on 330 kV elektriliin)

Teemaplaneering „Kilingi-Nõmme – Riia TEC-2 330 kV õhuliini trassi koridori asukohta määramine” täpsustab trassikoridori asukohta Riia suunal. Õhuliin oli vaatluse all juba *Harku-Sindi-Riia 330 kV liini alternatiivsete trasside valiku uuringus*⁵. Töö koosseisus otsiti liinitrassi ja alajaamade võimalikke asukohti. Uuringus esitati etappidena liini- ja alajaamade ehituse ajakava, erinevate trassivariantide majanduslik võrdlus ning hinnang ehituse maksumuse kohta.

Üleriigilise planeeringu *Eesti 2030+*⁶ kohaselt tuleb lähiaastatel luua välisühendused Läänemere piirkonna energiavõrkudega. Hea ühendus naaberriikide elektrivõrkudega tagab erisuunalise energiatransiidi ning head energia sisseostu-, transiidi- ja ekspordivõimalused.

¹ Eesti elektrisüsteemi varustuskindluse aruanne 2013.a, Elering AS

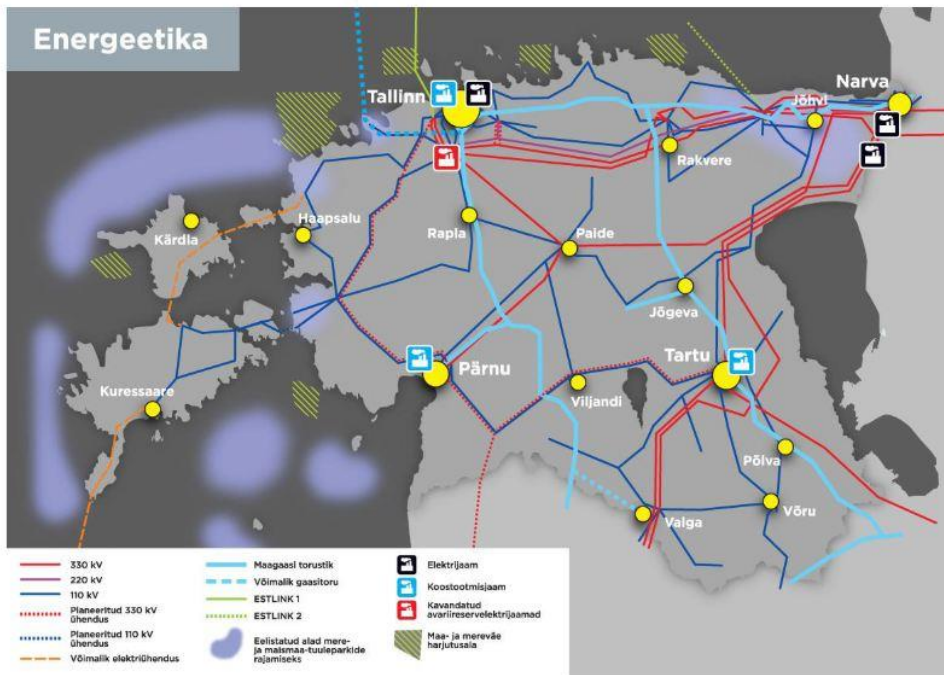
² Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi kodulehekülg: <http://www.mkm.ee/public/ELMAK.pdf>

³ *European Network of Transmission System Operators for Electricity*

⁴ *Ten-Year Network Development Plan*

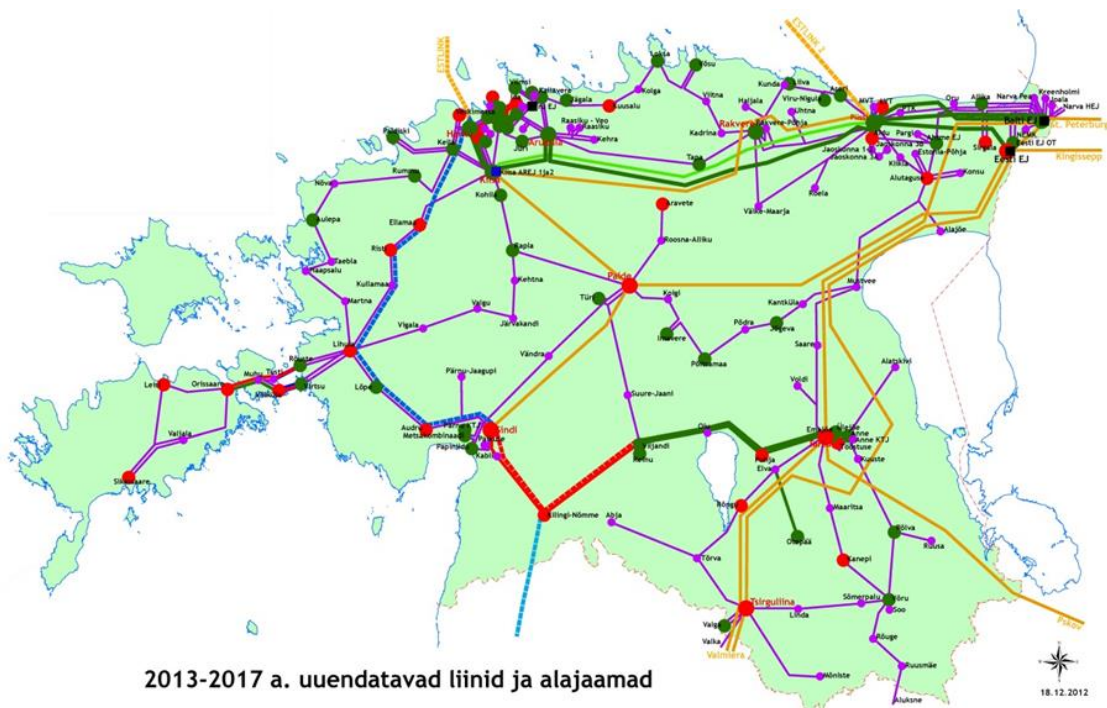
⁵ Harku-Sindi-Riia 330 kV liini alternatiivsete trasside valiku uuring, Ramboll Eesti AS, 2009

⁶ Eesti 2030+, 2010

Skeem 2. Eesti energiavarustuse ja võrguühenduste arengusuunad (Eesti 2030+)

Kilingi-Nõmme – Riia TEC-2 330 kV õhuliini rajamine võimaldab võrguga liituda uutel kohalikel elektritootjatel, sh taastuvatest energiaallikatest elektritootjatel, ning seega hajutada Eesti-sisest energiatootmist. Samuti on uus elektriliin oluline elektrituru arendamiseks Balti riikide ja Kesk-Euroopa ning Skandinaavia vahel.

Skeem 3. Eesti energiavarustuse areng Eesti elektrisüsteemi varustuskindluse aruannetes

Kilingi-Nõmme – Riia TEC-2 330 kV õhuliin kulgeb kahes maakonnas ning kahes vallas. Õhuliini trassikoridori asukoht määratakse Tartu-Viljandi-Sindi 330 kV õhuliinist Eesti-Läti piirini. Planeeritava trassikoridori kogupikkus on 13,9 km.

Planeeritav õhuliin saab alguse Tartu-Viljandi-Sindi 330 kV õhuliinile planeeritavast 330 kV jaotuspunktist Saarde vallas Pärnu maakonnas ning lõpeb Viljandi maakonnas Abja vallas Eesti piiril, kust õhuliin suundub Riia TEC-2 alajaama Lätis. Planeeritav õhuliin on üheaheelaline, st mastidel on üks 330 kV ahel.

Kilingi-Nõmme – Riia TEC-2 330 kV õhuliini ehitamine on kavandatud orienteerivalt 2017. - 2020. aastani.

Kuna tegemist on kahte maakonda ja kahte kohalikku omavalitsust läbiva joonehitisega, seetõttu määrati õhuliini asukoht maakonnaplaneeringute teemaplaneeringutega ning planeeringu koostamisel lähtuti kuni 01.07.2015 kehtinud planeerimisseaduse § 29¹ erisustest. Elektriliini trassikoridori asukoht valiti variantide võrdluse teel.

Teemaplaneeringu koostamisel on arvestatud Siseministeeriumi poolt koostatud dokumendiga „2013. aasta hädaolukordade riskianalüüside kokkuvõte“. Planeering ei tõsta dokumendis kirjeldatud hädaolukordade tõenäosust ega sea takistusi hädaolukordadele valmisolekuks. Planeeringu realiseerimine toetab raskete tagajärgedega tormideks ja erakordseteks külmadeks valmisolekut läbi elektrivarustuse ja põhivõrgu tasemel ülekandevõimsuse täiendava kindlustamise. Ohtlikke objekte planeeringualas ei paikne.

Õhuliini valmimisel vähenevad riskid, mis on välja toodud Elering AS poolt koostatud riskianalüüsis „Elutähtsa teenuse riskianalüüs“ (kinnitatud Elering AS juhatuse poolt 03.06.2014 otsusega nr. 28-6).

1.1. Planeeringu koostamise eesmärk

Vastavalt teemaplaneeringu „Kilingi-Nõmme – Riia TEC-2 330 kV õhuliini trassikoridori asukohta määramine“ lähteülesandele on planeeringu koostamise eesmärgiks Kilingi-Nõmme – Riia TEC-2 330 kV õhuliini trassi asukohta määramine ja planeerimisseaduse kohase aluse loomine õhuliini projekti koostamiseks.

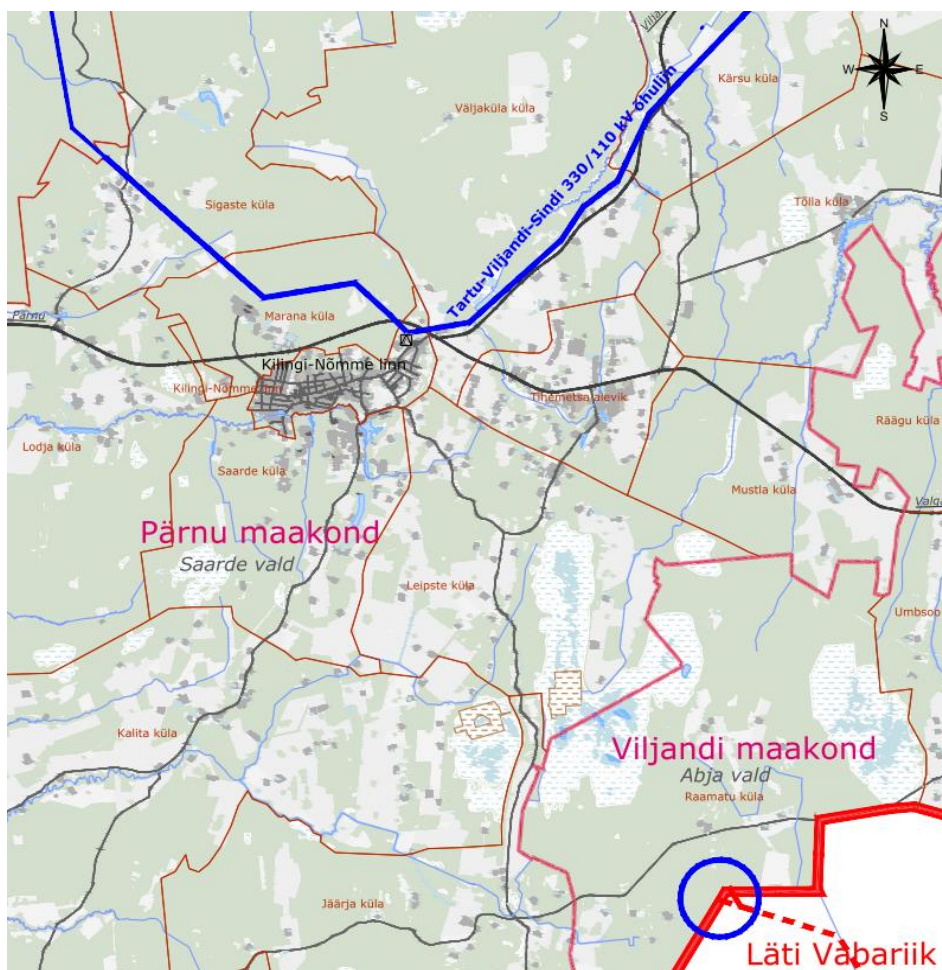
Eesmärk tuleneb vajadustest:

- suurendada kogu Eesti mandriosa, eriti Lääne-Eesti piirkonna elektrienergia varustuskindlust;
- luua liitumisvõimalus uutele kohalikele elektritootjatele ja võimaldada energiatootmise hajutamist;
- likvideerida Eesti ja Läti piiril kitsaskoht, mis takistab energiaturu arendamist Balti riikide ja Kesk-Euroopa ning Skandinaavia vahel;
- luua ühendus transiitkoridori Eesti-Soome ühenduse Estlink 2 ja Leedu-Rootsi ühenduse NordBalt jaoks;
- tagada energiajulgeolek, vähendades Baltimaade energiasõltuvust Venemaast;
- tagada planeerimisseaduse kohane alus õhuliinide ehitusprojektide koostamiseks.

Kilingi-Nõmme – Riia TEC-2 330 kV õhuliini rajamine tõstab ülekandevõimsust 500-600 MW võrra.

1.2. Planeeringuala

Teemaplaneeringu ala on planeeritava 330 kV õhuliini toimimiseks ja ühendamiseks vajalik trassikoridori ala Viljandi maakonnas (vt Skeem 4).

Skeem 4. Olemasolev Tartu-Viljandi-Sindi 330/110 kV õhuliin (lilla joonega) ja planeeritava õhuliini trassikoridori lõpp-punkt Eesti-Läti piiril (sinise ringiga)

Planeeringu koostamisel on jooniste alusena kasutatud Maa-ameti põhikaarti.

1.3. Planeeringu koostamise alused ja lähtematerjalid

Teemaplaneeringu koostamise alused:

- Viljandi maakonnaplaneeringu teemaplaneeringu ja selle keskkonnamõju strateegilise hindamise algatamine, Viljandi maavanema 04.12.2013 korraldus nr 1-1/2013/435;
- Lähteülesanne „Kilingi-Nõmme – Riia TEC-2 õhuliini trassi valik. Tehniline kirjeldus“.

Teemaplaneeringu lähtematerjalid:

- *Baltic Energy Market Interconnection Plan (BEMIP)*, Euroopa Komisjon;
- *Ten-Year Network Development Plan 2012 (TYNDP 2012)*, ENTSO-E (*European Network of Transmission System Operators for Electricity*);
- *Ten-Year Network Development Plan 2010 (TYNDP 2010)*, ENTSO-E;
- Harku-Sindi-Riia 330 kV liini alternatiivsete trasside valiku uuring, Ramboll Eesti AS, 2009;
- Varustuskindluse aruanded 2013.a, Elering AS;
- Eesti Vabariigi seadused, sh planeerimis- ja elektriohutusseadus (kehtis 01.07.2015, alates 01.07.2015 seadme ohutuse seadus);

- Majandus- ja taristuministri määrus „Ehitise kaitsevööndi ulatus, kaitsevööndis tegutsemise kord ja kaitsevööndi tähistusele esitatavad nõuded“ (enne kehtis 01.07.2015 majandus- ja kommunikatsiooniministri määrus „Elektripaigaldise kaitsevööndi ulatus ja kaitsevööndis tegutsemise kord“).

Planeeritavale alale varem koostatud planeeringud:

- Viljandi maakonnaplaneering, kehtestatud 18.03.1999;
- Teemaplaneering „Asustust ja maakasutust suunavad keskkonnatingimused“ (roheline võrgustik ja väärtuslikud maastikud), kehtestatud 20.05.2003;
- Teemaplaneering „Viljandi maakonna sotsiaalne infrastruktuur“, kehtestatud 08.10.2010;
- Abja valla üldplaneering, kehtestanud 14.08.2008.

1.4. Teostatud uuringud ja analüüsid

Planeeringu koostamisega seoses läbiviidud keskkonnamõju strateegilise hindamise aruanne ning teostatud uuringud, analüüsid ja eksperthinnangud on järgmised:

- 1) Pärnu ja Viljandi maakonnaplaneeringuid täpsustava teemaplaneeringu „Kilingi-Nõmme – Riia TEC-2 330 kV õhuliini trassikoridori asukoha määramine“ keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) aruanne, Ramboll Eesti AS, 2014 (vt kaustas II KSH)
Teemaplaneeringu koostamisega samaaegselt selgitati, kirjeldati ja hinnati kavandatava tegevuse eeldatavat negatiivset ning positiivset mõju keskkonnale. Võrreldi alternatiivseid trassikoridore ja otsiti neile võimalikke asukohti ning analüüsiti oluliste negatiivsete mõjude vältimise või leevendamise võimalusi.
- 2) Alternatiivsete trassikoridoride võrdlustabelid, Ramboll Eesti AS, 2014 (vt kaust III lisa 2)
Teemaplaneeringu koostamise käigus otsiti trassikoridorile võimalikke asukohti ning lõpliku trassikoridori asukoha leidmiseks võrreldi alternatiivseid variante majanduslike, sotsiaalsete ja looduskeskkondlike kriteeriumite alusel. Antud lisas on toodud alternatiivide võrdlemise meetoodika ning kriteeriumite ja alternatiivide kaalumise tabelid.
- 3) Elektriliini alternatiivide ehituskulude lokaalne analüüs, Ramboll Eesti AS, 2014 (vt kaust III lisa 3)
Teemaplaneeringu koostamise ajal analüüsiti ja võrreldi liini ühikhindade alusel alternatiivsete trassikoridoride ehituskulusid vähimate kulude meetodil.
- 4) Maanteega paralleelselt ja lõikuvalt kavandatavad kõrgepingeliinid, Ramboll Eesti AS, 2014 (vt kaust III lisa 4)
Teemaplaneeringu koostamise ajal koostati maanteega paralleelselt või lõikuvalt kavandatavate õhuliini trassikoridori skeemid ja lõiked.

1.5. Planeeringus käsitletavad mõisted

Elektrivõrk on seadmete ja rajatiste kompleks elektrienergia edastamiseks ning jaotamiseks. Elektrivõrk koosneb õhuliinidest, alajaamadest ja jaotuspunktidest. Kõrgema pingega toitevõrk (kõrgepingevõrk) toidab jaotusvõrke (keskpingevõrke), mis omakorda edastavad elektrienergiat madalpingevõrguga vahetult tarbijale.

Pinge järgi eristatakse kõrge- ja madalpingeliine. Kõrgepingevõrgud jaotatakse omakorda kõrgepinge- ja keskpingevõrkudeks. Eestis on **kõrgepinge-** (110–330 kV), **keskpinge-** (6–35 kV) ja **madalpingevõrgud** (0,4–10 kV).

Jaotuspunkt on elektrivõrku kuuluv kompleks, mis koosneb jaotusseadmetest ja on mõeldud elektrienergia jaotamiseks. Teemaplaneeringus käsitletakse 330 kV jaotuspunkti.

Elektriliin on voolujuhtidest, isolatsioonist ja abikonstruktsioonidest koosnev rajatis elektri edastamiseks. Omavahel ühendatud elektriliinid moodustavad elektrivõrgu. Teemaplaneeringus kavandatud elektriliin on **õhuliin**, mille elektrijuhid ehk juhtmed asetsevad maapinna kohal õhus mastide vahel.

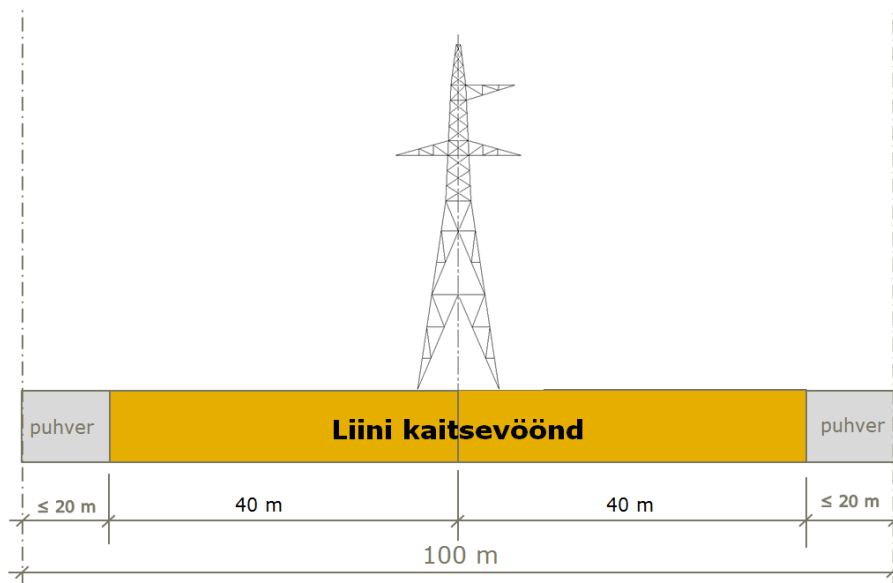
Üheahelaline õhuliin on õhuliin, kus ühel mastil on üks 330 kV õhuliin ja piksekaitsetross.

Õhuliinide mastid võib tinglikult jagada **vabalt seisvateks** (sõrestikmastid) ja vantidega mastideks. **Vantidega** (ka tõmmitsatega) **mastil** on selle stabiliseerimiseks ja mõjuvate jõudude tasakaalustamiseks teraskõisjuhtmetest vandid, mis kinnitatakse ankruvardale. **Kandemast** on tavaline liini keskel asuv mast ja **nurgamast** on liini nurgas asuv mast.

Õhuliini kaitsevöönd on ala, kus tehnovõrkude ohtlikkusest ja kaitsevajadusest tulenevalt kitsendatakse kinnisasja kasutamist. Planeeringus määratava õhuliini kaitsevööndiks on maa-ala ja õhuruum, mida piiravad mõlemal pool piki liini telge paiknevad mõttelised vertikaaltasandid. Kaitsevööndi ulatus mõlemal pool liini telge on 330 kV pingega liinidel 40 m.

Alternatiivne trassikoridor on teemaplaneeringu koostamisel kaalutud õhuliini trassikoridori võimalik asukoht. Planeeringu koostamise ajal olid alternatiivsed kõik võimalikud trassikoridori asukohad, mida kaaluti ja võrreldi.

Trassikoridor on teemaplaneeringuga määratav maa-ala, kuhu mahub õhuliin koos kaitsevööndi ja puhveralaga. Vajadusel on projekteerimisel võimalik õhuliini koos kaitsevööndiga nihutada puhverala ulatuses. Üheahelalise 330 kV õhuliini trassikoridori laius on 100 m (vt skeem 5).

Skeem 5. Üheahelalise 330 kV õhuliini trassikoridor

Kitsas olu on teemaplaneeringuga määratav trassikoridori ala, kus olemasolevast olukorrast tulenevalt riigimaantee ja õhuliini kaitsevööndid kattuvad ning õhuliini masti orienteeruv asukoht asub maantee kaitsevööndis.

1.6. Trassikoridori asukohta valiku põhjendused

Planeeritava elektriliini pingeklass on 330 kV, seetõttu on õhuliini kaitsevööndi laius 40 m mõlemale poole liini telge ning planeeritava trassikoridori laiuseks on kavandatud koos puhversooniga 100 m.

Trassikoridori planeerimisel analüüsiti olemasolevat asustust ja looduslikke tingimusi. Arvestati olemasolevate elektriliinide paiknemist ning kinnismälestiste, looduskaitsete objektide ja seadusest tulenevate piirangutega.

Trassikoridori asukoht määrati nii, et elamud jääksid trassikoridori teljest vähemalt 100 m kaugusele ja et trass oleks võimalikult sirge. Alternatiivide kaalumisel võrreldi eluhoonete kaugust ja arvu kuni 350 m kaugusel trassikoridori teljest. Võimalusel mindi eluhoonete vahelt läbi nii, et õhuliin jääks hoonetest võrdsele kaugusele (vt kaust III lisa 1 „Planeeringu lahenduse analüüsijoonis“).

Võimalike trassikoridoride asukohtade kavandamisel arvestati ka kehtestatud maakonna- ja üldplaneeringute lahendustega ning planeeringu koostamise käigus tehtud ettepanekutega. Ühtlasi tehti ettepanek Abja valla üldplaneeringu muutmiseks.

Lõpliku trassikoridori asukohta leidmiseks võrreldi alternatiivseid trassikoridore majanduslike, sotsiaalsete ja looduskeskkondlike kriteeriumite alusel. (vaata kaust III lisa 2 „Alternatiivide võrdlemise tabelid“). Planeeringu lisa 2, „Alternatiivide võrdlemise tabelid“, on kirjeldatud alternatiivide võrdlemise meetodikat, hinnatud kriteeriumite selgitusi ning kriteeriumite ja alternatiivide kaalumisi. Hinnatud kriteeriumitele anti kaalud *Analytic Hierarchy process*⁷ meetodit kasutades.

1.6.1. Trassialternatiivid Abja vallas

Võrreldi alternatiivseid trassikoridore, mis kõik saavad alguse Tartu-Viljandi-Sindi 330 kV õhuliinilt Pärnu maakonnas Saarde valla Marana ja Väljaküla küladest ning Kilingi-Nõmme linnast. Kõik alternatiivsed trassikoridorid suunduvad Pärnu maakonnast Viljandi maakonda Abja valda Raamatu külas. Trassikoridorid kulgevad läbi Raamatu küla ja lõpevad Eesti-Läti piiril.

Arutelude ja kohalike elanike poolt esitatud ettepanekute alusel kaaluti Abja vallas nelja alternatiivi. Kolm alternatiivset trassikoridori KN-1, KN-2 ja KN-3 suunduvad Raamatu külla Mõksi rabast edela poolt ja kulgevad idasuunaliselt läbi metsade Eesti-Läti riigipiirini.

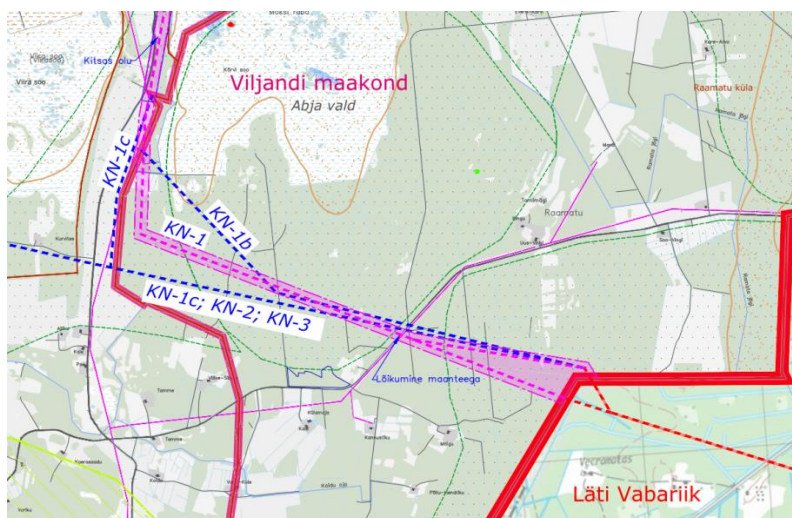
Alternatiiv KN-1 (pikkusega 13,2 km (1b)/ 14,0 km (1c)) saab alguse Kilingi-Nõmme linna kirdeosast ja kulgeb läbi Saarde valla Mõksi rabast lääne poolt. Alternatiivil KN-1 on kaks alamalternatiivi: 1b suundub Abja vallas Raamatu külas üle Mõksi raba lõunaserva; 1c suundub piki maakonna piiri lõuna poole ja kulgeb Kurvitsa-Ruusi tee pikenduse kohalt lääne suunas Abja valda Raamatu külla (ühine lõik alternatiividega KN-2 ja KN-3). Abja vallas kulgevad mõlemad alamalternatiivid läbi metsade kuni Eesti-Läti piirini.

Alternatiiv KN-2 (pikkusega 16,0 km) saab alguse Kilingi-Nõmmest ida poolt Väljaküla külast (trassilõik 2a), kulgeb läbi Saarde valla ning suundub Viljandi maakonda Abja valda Raamatu külla, kulgeb alternatiiviga KN-3 samal trassil läbi metsade kuni Eesti-Läti piirini.

Alternatiiv KN-3 (pikkusega 17,9 km) saab alguse Kilingi-Nõmmest lääne poolt Marana külast ja kulgeb läbi Saarde valla suundudes Viljandi maakonda Abja valda Raamatu külla ning kulgeb alternatiiviga KN-2 samal trassil läbi metsade kuni Eesti-Läti piirini.

Eskiisprojekti koostamise käigus oli kaalumisel ka alternatiiv KN-4, mis saab sarnaselt alternatiivile KN-1 alguse Kilingi-Nõmme linna kirdeosast, kulgeb Saarde vallas üle Mõksi raba põhjaserva, sealt lõunasse üle põldude ja ületab Mõksi raba idaosa kõige kitsamast kohast. Edasi suundub trass Abja vallas Raamatu külas mööda metsamaad Eesti-Läti piirini. Alternatiiv KN-4 läbib Saarde vallas I kaitsekategooria linnuliigi toitumisala ja avaldab selle rangelt kaitstava linnuliigi elutingimustele olulist negatiivset mõju. Seetõttu sellest alternatiivist loobuti.

⁷ *Analytic Hierarchy Process*: http://en.wikipedia.org/wiki/Analytic_hierarchy_process

Skeem 6. Alternatiivsed trassikoridorid Abja vallas

Võrreldi vaid kolme teostatavat alternatiivi. Alternatiivide võrdlustabeli alusel on majanduslikult kõige otstarbekam alternatiiv KN-1, sest see ei läbi väärtuslikke põllumaid, mis on kõige olulisema kaaluga kriteerium.

Sotsiaalselt on paremad KN-3 ja KN-1. Looduskeskkondlikult on kõik kolm suhteliselt võrdsed.

Alternatiivsete trassikoridoride võrdluse tulemus on Tabel 2.

Tabel 2. Alternatiivide võrdlus Abja vallas

Kriteeriumi valdkond	Alternatiivid		
	KN-1	KN-2	KN-3
Majanduslik	100 %	83 %	59 %
Sotsiaalne	98 %	69 %	100 %
Looduskeskkondlik	92,7 %	100 %	100 %

Kolme alternatiivi võrdlusel osutus alternatiiv KN-3 parimaks nii sotsiaalses kui ka looduskeskkondlikus valdkonnas. Majanduslikus valdkonnas on parim alternatiiv KN-1. Alternatiiv KN-3 on majanduslikult väga palju teistest halvem: trassikoridor on kõige pikem, läbib pehmet pinnast ja rohkem erametsa.

Kolme alternatiivi võrreldes on seetõttu otstarbekaim alternatiiv KN-1. Alternatiiv KN-1 on sotsiaalses valdkonnas pisut halvem kui KN-3, sest läbib Kilingi-Nõmme linnas kompaktses asustusega ala. Samas on sellel alal on aga palju olemasolevaid elektriliine, mistõttu uue liini mõju ei ole suur. Looduskeskkondlikult on KN-1 veidi halvem KN-3-st, sest läbib enim roheline võrgustiku ala.

Abja vallas jäävad elamud trassikoridoridest väga kaugemale ja läbitakse peamiselt metsamaid, seetõttu on sotsiaalne mõju siin väga väike. Looduskeskkonna seisukohalt on kõik alternatiivid võrdsed, kuna ei läbi ühtegi kaitstavat ala ega objekti.

2. VALITUD TRASSIKORIDOR

Viljandi maakonnaplaneeringu teemaplaneeringuga „Kilingi-Nõmme – Riia TEC-2 330 kV õhuliini trassi asukohta määramine Viljandi maakonnas“ määratakse Kilingi-Nõmme – Riia TEC-2 330 kV õhuliini trassikoridori asukoht Viljandi maakonnas. Teemaplaneering täpsustab Kilingi-Nõmme – Riia TEC-2 õhuliini trassikoridori osas Viljandi maakonna planeeringut ning Abja valla üldplaneeringut.

330 kV pingega õhuliinist tulenevalt on planeeritava õhuliini kaitsevööndi ulatus mõlemal pool liini telge 40 m. Planeeritava õhuliini trassikoridor on laiusega 100 m, sest trassikoridori on kavandatud õhuliini koos kaitsevööndiga ja 20 m laiune puhverala. Trassikoridori skeem on toodud ptk 1.5 „Planeeringus käsitletavat mõistet“.

Planeeritava trassikoridori asukoht on määratud nii, et elamud jäävad trassikoridori teljest vähemalt 100 m kaugusele ja et trass oleks võimalikult sirge. Abja vallas asub kõige lähem elamu (Raamatu külas) trassikoridori teljest 596 m kaugusel.

Planeeritavas trassikoridoris määratakse õhuliini mastide asukohad õhuliini ehitusprojektiga ning peale projekteerimist jääb trassikoridori laiuseks õhuliini kaitsevööndi laius. Projekteerimise käigus on võimalik nihutada õhuliini koos kaitsevööndiga puhverala ulatuses.

Kilingi-Nõmme – Riia TEC-2 330 kV õhuliin on üheahelaline, mis tähendab, et mastidele paigaldatakse üks 330 kV ahel ning piksekaitsetross.

2.1. Trassikoridor Abja vallas

(vt joonis 2 „Planeeringu lahendus Abja vallas“)

Planeeritava Kilingi-Nõmme – Riia TEC-2 330 kV õhuliini trassikoridori (alternatiiv KN-1) kogupikkus on 13,9 km, sh Viljandi maakonnas 4,4 km.

Planeeritav trassikoridor kulgeb Saarde vallast Abja valda Raamatu külas, kus jätkub Eesti-Läti piirini (vt planeeringu joonis 1 "Põhijoonis").

Planeeritav trassikoridor saab alguse Pärnu maakonnas Saarde vallas Tartu-Viljandi-Sindi 330 kV õhuliinilt ja suundub Jäärja külast Viljandi maakonda Raamatu külas Möksi rabast edelas. Edasi pöörab trassikoridor ida suunda ja kulgeb Möksi rabast lõunapoolt läbi metsade Eesti-Läti piirini. Piiril ühendatakse planeeritav õhuliin Läti vabariigis planeeritava 330 kV õhuliiniga, mis suundub Riia TEC-2 alajaama.

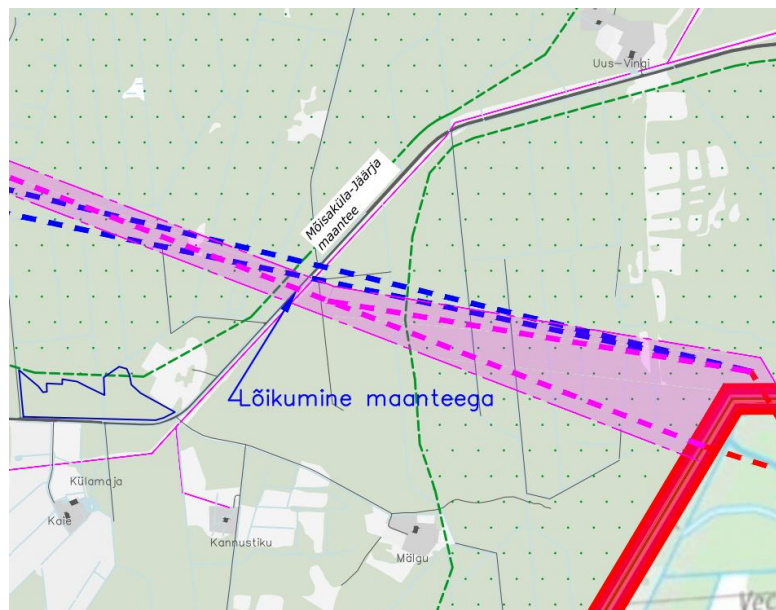
Eesti-Läti piiril on Lätis kaks võimalikku trassikoridori liitumispunkti, seetõttu peale kõrvalmaantee (nr 24205 Möisaküla-Jäärja) ületamist hakkab trassikoridor riigipiiri suunas laienema. Liitumispunkt piiril täpsustatakse õhuliini projekteerimisel.

Kilingi-Nõmme – Riia TEC-2 330 kV õhuliin on üheahelaline, mis tähendab, et mastidele paigaldatakse üks 330 kV ahel ning piksekaitsetross. Planeeritavalt 330 kV õhuliinilt ei tehta Viljandi maakonnas ühtegi sisseviiku alajaamadesse.

2.2. Trassikoridori lõikumine maanteega Raamatu külas

Trassikoridoris on kohti, kus trassikoridor lõikub või kulgeb kõrvuti maanteega ning õhuliini ja riigimaantee kaitsevööndid kattuvad. Teemaplaneeringu koostamisel koostati „Maanteega paralleelselt ja lõikuvalt kavandatavad kõrgepingeliinid“ (vt kaust III lisa 4), kus on neid kohti täpsemalt analüüsitud ning koostatud lõiked kohast, kus liin või mast on teele kõige lähemal.

Planeeritav trassikoridor ületab kõrvalmaantee nr 24205 Möisaküla-Jäärja 8. kilomeetripunkti lähedal. Tegemist ei ole kitsa oluga.

Skeem 7. Trassikoridori lõikumine maanteega Raamatu külas

3. TRASSIKORIDORI KASUTAMISE, PROJEKTEERIMISE PÕHIMÕTTED JA TINGIMUSED

Teemaplaneeringuga määratakse Kilingi-Nõmme – Riia TEC-2 330 kV õhuliini trassikoridori asukoht ning trassikoridori jäävate maa-alade ja vooluveekogude üldised kasutamise tingimused enne õhuliini rajamist, ehitamise ajal ja pärast ehitamist.

Teemaplaneering on aluseks 330 kV õhuliini projekteerimiseks.

3.1. Planeeringute koostamise ja projekteerimise põhimõtted trassikoridoris ja selle lähiümbruses

Uute üld- ja detailplaneeringute koostamisel tuleb arvestada Kilingi-Nõmme – Riia TEC-2 330 kV õhuliini planeeritud asukohaga. Enne detailplaneeringute algatamist või projekteerimistingimuste väljastamist trassikoridori alal tuleb uute ehitiste planeerimiseks ja projekteerimiseks küsida õhuliini omanikult (Elering AS) arvamust.

3.2. Trassikoridori üldised kasutamistingimused

Käesoleva teemaplaneeringuga trassikoridoris asuvate katastriüksuste ja kinnistute sihtotstarvet ei muudeta. Planeeritud trassikoridori alal võib jätkuda olemasoleva katastriüksuse sihtotstarbekohane maakasutus, kuid majandustegevus (nt põlluharimine, maavarade kaevandamine, kuivenduskraavide rajamine ja hooldamine, puude langetamine) on õhuliini ehitamise ajal ja peale õhuliini valmimist ohutuse eesmärgil piiratud.

3.2.1. Enne õhuliini ehitamist trassikoridoris kehtivad piirangud

Planeeritud trassikoridori alal võib jätkuda olemasolevate katastriüksuste ja kinnistute sihtotstarbekohane maakasutus ning tuleb arvestada õhuliini rajamisega kuni õhuliini ehitustegevuse alguseni. Maa ostmisel või rentimisel peab isik arvestama õhuliini rajamisega.

Kuni teemaplaneeringus kavandatu elluviimiseni trassikoridori alal uute ehitiste planeerimisel, projekteerimisel ja ehitamisel tuleb küsida arvamust õhuliini omanikult (Elering AS) enne detailplaneeringute algatamist või projekteerimistingimuste väljastamist.

3.2.2. Õhuliini ehitamise ajal trassikoridoris kehtivad piirangud

Ehitustööde toimumisajast ning kestvusest teavitatakse maaomanikke kahel korral:

- a) esimest korda õhuliini projekteerimisel isikliku kasutusõiguse lepingu sõlmimisel, kui lepatakse kokku ajaperiood, millal ehitama võidakse hakata;
- b) teist korda üks kuu enne ehitustöid.

Planeeringuga määratud õhuliini trassikoridoris oleva kinnisasja omanik peab lubama trassikoridori alal:

- metsa raadamist kaitsevööndi ulatuses;
- õhuliini rajamist oma kinnisasjale maapinnal, maapõues ning õhuruumis;
- materjalide ladustamist;
- ehitusmasinatega liikumist;
- likvideeritavate õhuliinide demonteerimist.

Trassikoridori alal maad ei võõrandata. Õhuliini ehitamise ajal toimuvad trassikoridoris ehitustööd. Olemasoleva kinnistu või maaüksuse sihtotstarbekohane maakasutus saab jätkuda peale õhuliini ehitamist mastidest vabal alal ja on liini kaitsevööndis piiratud.

3.2.3. Peale õhuliini rajamist õhuliini kaitsevööndis kehtivad piirangud

Planeeritud trassikoridori rajatud õhuliinil on kaitsevöönd, kus kehtivad nõuded, mis tulenevad ehitusseadustikust ning majandus- ja taristuministri määrusest „Ehitise kaitsevööndi ulatus, kaitsevööndis tegutsemise kord ja kaitsevööndi tähistusele esitatavad nõuded”.

Planeeringus määratava õhuliini kaitsevööndiks on maa-ala ja õhuruum, mida piiravad mõlemal pool piki liini telge paiknevad mõttelised vertikaaltasandid. Tehnovõrkude ohtlikkusest ja kaitsevajadusest tulenevalt kitsendatakse õhuliini kaitsevööndis kinnisasja kasutamist.

Peale õhuliini rajamist tuleb õhuliini kaitsevööndis uute ehitiste planeerimiseks, projekteerimiseks ja ehitamiseks küsida nõusolekut õhuliini omanikult (Elering AS). Nõusolek peab olema saadud enne detailplaneeringute algatamist või projekteerimistingimuste väljastamist.

Õhuliini kaitsevööndis oleva maa omanik või valdaja peab lubama elektripaigaldise omanikul korraldada elektripaigaldise ja selle kaitsevööndi hooldustöid. Hooldustööde toimumisajast ning kestvusest teavitatakse maaomanikke ette. Etteteatamise aeg sõltub vajamineva hooldustöö kiireloomulisusest.

Kaitsevööndis peab vältima elektripaigaldise kahjustamist või ennetama kahjustumise ohu tekkimist. Elektripaigaldise kahjustamisel või selle ohu korral tuleb rakendada abinõusid kahju edasise süvenemise takistamiseks ja viivitamata teavitada olukorrast elektripaigaldise omanikku.

Õhuliini kaitsevööndis on

- 1) keelatud:
 - tõkestada juurdepääsu elektripaigaldisele;
 - põhjustada oma tegevusega elektripaigaldise saastamist ja korrosiooni või tekitada muul viisil olukorda, mis võib ohustada inimest, vara või keskkonda;
 - korraldada kõrgepingepaigaldise õhuliini kaitsevööndis massiüritusi.
- 2) keelatud elektripaigaldise omaniku loata:
 - ehitada ning ladustada jäätmeid, materjale ja aineid;
 - teha mis tahes kaeve-, laadimis-, süvendus-, lõhkamis- ja maaparandustöid;
 - teha tuld;
 - istutada ning langetada puid;
 - sõita masinate ja mehhanismidega, mille üldkõrgus maapinnast koos veosega või ilma selleta on üle 4,5 m;
 - ehitada traattarasid ning rajada loomade joogikohti.

3.2.4. Õhuliini ja maantee kattuvus kaitsevööndis kehtivad piirangud

Trassikoridori maanteega lõikumisel või kitsastes oludes kõrvuti kulgemisel kattuvad planeeritava elektriliini ja riigimaantee kaitsevööndid. Õhuliini ja maantee kattuvus kaitsevööndis kehtivad mõlemast kaitsevööndist tulenevad piirangud:

- a) elektriliinist - tulenevad ehitusseadustiku⁸ § 77 ja määrusest „Ehitise kaitsevööndi ulatus, kaitsevööndis tegutsemise kord ja kaitsevööndi tähistusele esitatavad nõuded”⁹;
- b) maanteest - tulenevad ehitusseadustiku § 71 ja 72.

Õhuliini ja maantee kattuvus kaitsevööndis teevad tee omanik ja elektriliini omanik hoiutöid omavahelise kokkuleppe alusel.

Elektripaigaldise kaitsevööndis töötamise loa taotlemine:

- 1) on vajalik kui õhuliin lõikub maanteega ja üldjuhul ette nähtud taotleda kord aastas;

⁸ Ehitusseadustik, jõustunud 01.07.2015

⁹ Ehitise kaitsevööndi ulatus, kaitsevööndis tegutsemise kord ja kaitsevööndi tähistusele esitatavad nõuded, ministri määrus nr 73, 25.06.2015

2) ei ole nõutav kui:

- teehooldustöödel kasutatakse mehhanisme, mille kõrgus tööasendis on alla 4,5 m;
- teede ehitus- ja rekonstrueerimistöödel kasutatavate mehhanismide liigutatava töövahendi minimaalne vahekaugus kavandatava 330 kV õhuliini juhtme projektsioonist maapinnal on väiksem kui 5 m ja vahetult õhuliini juhtmete all väiksem kui 5 m.

3.3. Õhuliini projekteerimise ning rajamise põhimõtted ning tingimused

Planeeritav trassikoridor on määratud vastavalt 330 kV õhuliinile esitatavatele nõuetele. Planeeritavasse trassikoridori on kavandatud õhuliin koos kaitsevööndi ja 20 m laiuse puhveralaga, mille ulatuses on trassikoridori asukoha tingimuste täpsustumisel võimalik nihutada õhuliini koos kaitsevööndiga.

Trassikoridori maanteega lõikumisel või kõrvuti kulgemisel kattuvad planeeritava õhuliini ja riigimaantee kaitsevööndid. Lähtuvalt Maanteeade projekteerimismidest (p 8.1. lg 4 ja p 8.2 lg 4) koostati õhuliinide maanteega paralleelselt kulgemise või lõikumise asukohaskeemid ja lõiked (vt kaust III lisa 4 „Maanteega paralleelselt ja lõikuvalt kavandatavad kõrgepingeliinid“).

Trassikoridori lõike, kus olemasolevast olukorrast tulenevalt asub masti orienteeruv asukoht maantee kõrval, on planeeringus nimetatud *kitsas olu*. Abja valla territooriumil *kitsast olu* ei esine.

Õhuliini ehitusprojektiga määratakse planeeritavas trassikoridoris õhuliini ja mastide asukohad. Peale projekteerimist jääb trassikoridori laiuseks õhuliini kaitsevööndi laius.

Õhuliini projekteerimisel sõlmitakse iga maaomanikuga isiklik kasutusõiguse leping, milles lepitakse kokku, et maaomanik võimaldab oma maal liini ehitamist ning peale objekti valmimist igal hetkel juurdepääsu liinile. Lepingus fikseeritakse trassi asukoht ja lepitakse kokku ka muud tingimused (nt tööde teostamise aeg, tasu).

Õhuliini projekteerimise tingimused:

- täpsustada planeeritava õhuliini mastide asukohad, vahekaugused ja kõrgused;
- mastide kõrgus maapinnast on kuni 45 m ja kahe masti vaheline kaugus kuni 500 m;
- maanteega lõikuva õhuliini vähim kõrgus sõidutee pinnast juhtme suurima rippe korral on 330 kV puhul 8,5 m;
- õhuliini lõikumisel veekoguga (jõgi, oja) projekteerida mastide asukohad selliselt, et mastide püstitamise seotud ehitustegevus ei ulatuks veekogule lähemale kui 50 m.
- liin projekteerida võimalusel kõlviku (nt põllumaa) servale;
- kitsaid maaüksuseid mastidega mitte poolitada;
- õhuliini ja maantee kaitsevööndite kattumisel täpsustada koostöös Maanteeametiga õhuliini tehnilised lahendused ehitusprojekti koostamisel ning ehitusprojektile küsida nõusolekut Maanteeametilt;
- õhuliini ehitamiseks vajalike ajutiste teede riigimaanteedelt mahasõitude asukohade ja konstruktsioonide lahenduste nõusolekut küsida enne ajutise tee rajamist Maanteeametilt;
- maaparandussüsteemidega aladel tuvastada drenaažikollektorite ja kuivenduskraavide asukohad ning võimalusel vältida nende mastide projekteerimist. Maaparandussüsteemidega aladel küsida ehitusprojektile nõusolekut Põllumajandusametilt;
- näha ette mastide ehitamise käigus eemaldatava kohaliku pinnase samas piirkonnas maksimaalne ära kasutamine.

3.4. Keskkonnatingimused ja leevendavad meetmed planeeringuga kavandatava elluviimiseks

Koostöös keskkonnamõju hindajaga otsiti trassikoridori asukohta, milleks võrreldi võimalikke trassikoridori asukohti (alternatiive). Samaaegselt teemaplaneeringu koostamisega hindas KSH koostaja kavandatava tegevuse eeldatavat negatiivset ja positiivset mõju keskkonnale ning analüüsis oluliste negatiivsete mõjude vältimise või leevendamise võimalusi. Võimalikud keskkonnamõjud on jaotatud ehitusaegseteks ja kasutusaegseteks.

3.4.1. Projekteerimisel arvestatavad keskkonnakaitsemeetmed

Üldiste põhimõtetenähtena on liinil väikseim negatiivne mõju, kui see asub:

- maantee kõrval
 - 1) õhuliin maantee servas hoiab kokku maad, sest kaitsevööndid kattuvad;
 - 2) nendes kohtades on loodusmaastikus maantee juba rajatud;
 - 3) liini ehitamiseks ja teenindamiseks saab kasutada olemasolevat teed,
- põllumajanduslikul maal
- 1) maaharimine on teostatav ka liini all, kasutusest langeb välja vaid mastialune maapind;
- 2) võimalusel kavandada mast põllu serva.

Olulisem negatiivne mõju ilmneb siis, kui liin asub:

- eluhoonete läheduses – rikub väljakujunenud elukeskkonda;
- kaitstavate linnuliikide elupaikades või nende läheduses – õhuliinid on lindude jaoks olulised inimkasutusest tulenevate surmade põhjustajaid.

Vastavalt määrusele „Ehitise kaitsevööndi ulatus, kaitsevööndis tegutsemise kord ja kaitsevööndi tähistusele esitatavad nõuded”¹⁰ § 10 on 330 kV õhuliini kaitsevöönd 40 m, kuhu on elektripaigaldise omaniku loata ehitamine keelatud. Planeeritava trassikoridori serv jääb elamutest enam kui 100 m kaugusele, mis välistab kõrgepingeliini poolt tekitatava elektromagnetkiirguse mõju elamutes ja õuealadel, kus inimesed pikaajaliselt viibivad. Lühiajaline viibimine liini kaitsevööndis ei ohusta inimeste tervist.

Maastikupilti mõjutavad õhulisemad kandemastid vähem kui massiivsemad nurgamastid. Negatiivset mõju leevendab võimalikult pikk mastide vahe ning nende peitumine muude objektide taha.

Kohtades, kus trassikoridor kulgeb maanteega paralleelselt, projekteerida liin võimalikult maantee lähedale. Muudes kohtades projekteerida õhuliin trassikoridoris nõnda, et selle kaitsevöönd hõlmaks võimalikult vähe looduslikku ala.

Õhuliini kaitsevööndi ulatuses mets raadatakse. Praeguste ohutustingimuste järgi võib kasvama jätta alla 4 m kõrgused puud. Uue metsaserva avatus tuultele võib põhjustada esimestel aastatel täiendavat tuulemurdu metsa servas ja seega puistu hõrenemist. Hiljem, kui puude juurestik on juba uute tingimustega mõnevõrra kohanenud, tormikahjud vähenevad. Soostuvate, rabastuvate ja soometsade puhul püsib tormihellus kauem. Kaitsevööndi ääres tekib uus metsaserv ja sellega kaasneb servaepekt. Valgustingimuste muutuse tõttu õhuliini kaitsevööndi servas koosluste kasvustingimused muutuvad ja servakooslus muutub liigirikkamaks.

3.4.2. Ehitusaegsed mõjud ja nende leevendamine

Ajutisi ebamugavusi ümbruskonna elanikele tekib ehitusaegsel perioodil, kui tekib müra, mida tekitavad erinevad ehitusmasinad ja ehitustegevus. Liinikoridori ja ehitusmaterjali kohaleveoteede läheduses elavate inimeste heaolu võivad negatiivselt mõjutada õhuliini ehitustöödega seotud

¹⁰ Ehitise kaitsevööndi ulatus, kaitsevööndis tegutsemise kord ja kaitsevööndi tähistusele esitatavad nõuded, ministri määrus nr 73 (25.06.2015)

ajutised liikluspiirangud (juhtmete vedu üle tee, tehnikaga manööverdamine). Mõju on ajutine ja möödub objekti ehitustööde lõppemisel.

Kohalike teede seisukorda võib halvendada raskete masinate ja mehhanismide liiklus, sest teed on valdavalt kruuskattega ja teede konstruktsioon ei ole enamasti kavandatud raskeveokitega liiklemiseks. Kevadisel sulaperioodil ja suurte sadude ajal tuleb raskeid vedusid minimeerida. Vajadusel korrastada halvas seisukorras olevad teed enne ehitustöödega alustamist. Kõikide kasutusel olnud teede seisukord tuleb liini ehituse lõppemisel viia vähemalt endisele tasemele.

Elamute läheduses olevatel kruusateedel võtta suvel kuivade ilmadega tee tolmamise vältimiseks kasutusele tolmu vähendavad meetmed (teepinna niisutamine, sõidukiiruse vähendamine).

Veekogude ületamisel ja ehituskeeluvööndis vältida ehitustööde käigus kallaste kahjustamist ning pinnase ja reostuse sattumist veekogusse. Ehitusmasinate ja veokitega veekogus sõitmine ei ole lubatud.

Ehitamisel kasutatavad rasked veokid ja ehitusmasinad pressivad põldudel mulla tihedaks, mille tõttu halveneb mulla vee- ja õhuvahetus. Vundamentide rajamisel on oht lõhkuda drenaažisüsteeme või ummistada lahtisi maaparandussüsteeme, mis avaldab mõju pinnavee äravoolusüsteemile. Maaparandussüsteemi seisukord tuleb liini ehituse lõppemisel viia vähemalt endisele tasemele..

Leevendusabinõud:

- Kohaliku kogukonnaga ladusa koostöö eelduseks on kohalike omavalitsuste, kohalike elanike ja maaomanike teavitamine kavandatavate tööde iseloomust, tööde piirkonnast ja kestusest ning anda vastutava isiku kontaktandmed, kelle poole küsimuste ja probleemide korral pöörduda. Teavitamiseks on soovitatav muuhulgas kasutada kohaliku omavalitsuse infokanaleid (koduleht, vallaleht), samuti levitada teavet külavanemate kaasabil ja teadetetahvlite kaudu.
- Veekogude ületamisel (veekaitsevööndis) ja ehituskeeluvööndis (metsamaal ulatub ehituskeeluvöönd piiranguvööndi piirini) tuleb ehitustöid läbi viia erilise hoolikusega, et vältida kallaste kahjustamist, erosiooniohu tekkimist ning pinnase ja reostuse sattumist veekogusse. Ehitusmasinate ja veokitega veekogus sõitmine ei ole lubatud. Puu- ja pöösarinde raieks veekaitsevööndis on vajalik Keskkonnaameti nõusolek.
- Õhuliini lõikumisel veekoguga projekteerida mastide asukohad selliselt, et mastide püstitamise seotud ehitustegevus ei ulatuks veekogule lähemale kui 50 m.
- Veevool kõikides veejuhtmetes (sh kraavid) peab olema tagatud ka tööde teostamise ajal. Kui tekib vajadus ehitusaegse tee viimiseks üle vooluveekogu, on soovitatav eelnevalt konsulteerida hüdrotehnikainseneriga, sest liiga väikese läbimõõduga teetruubi paigaldamisel võib ülesvoolu tekkida üleujutus ning tulvavesi võib rajatud tee ära uhtuda.
- Ehitusaegsete laoplatside ja ehitusmasinate parklate kavandamisel (ka väljaspool trassikoridori) tuleb jälgida, et neid ei rajataks looduslikult tundlikesse piirkondadesse (nt liigniisked või kuivendussüsteemidega alad), kaitsealuste liikide leiukohtadesse/elupaikadesse, veekogude veekaitsevöönditesse, väärtuslikule põllumaale ja puurkaevude sanitaarkaitsevöönditesse.
- Kui trassikoridori geodeetilise mõõdistamise käigus avastatakse allikaid, siis tuleb tegevuse kavandamisel arvestada vastavate piirangutega.
- Vundamentide rajamiseks vajalik ehitusmaavara on soovitatav vedada kohale objektile lähimast sobivast karjäärist, et minimeerida transpordiga seotud keskkonnamõjusid.
- Pehmetele pinnastele rajada (ajutised) teenindusteed, et vähendada maapinna kahjustamist. Seda on vaja arvestada juba projekteerimise käigus, lähtudes liini projekteerimiseks tehtavast ehitusgeoloogilisest uuringust. Teenindusteede ülesvõtmise üle otsustamisel tuleks lähtuda maaomaniku soovist (st kas säilitada tee või taastada endine olukord).
- Kõrge põhjaveesisuga aladel teha ehitustöid võimalusel külmunud pinnasel.
- Ehitustööde lõppedes tuleb esimesel võimalusel taastada piirkonna veekogude ja kuivendussüsteemide vähemalt esialgne olukord ja vähemalt rikutud ala ulatuses.

- Elustiku liigse häirimise ja kahjustamise leevendamiseks kavandada õhuliini ehitustööd selliselt, et metsa raadamistööd jääksid ajavahemikku septembrist kuni märtsi keskpaigani, ning need teostatakse võimalusel külmunud pinnasel.
- Raadamise järgselt tuleb ala puhastada raiejäätmetest.
- Juhul kui liini mastid projekteeritakse drenakuivendusega maaparandussüsteemi maa-alale, tuleb elektriliini projektile lisada peatükk, kus käsitletakse drenaaži taastamist ning antakse torustike remondi tüüpjoonised ja üldised põhimõtted (remondiks kasutatava toru materjal, ühenduskohtade tihendamine, torualuse ehitus jne).
- Ehitustööd organiseerida selliselt, et liikluseisakud maanteedel ja kohalikel teedel oleksid minimaalsed, või vajadusel korraldada ümbersõit.
- Võimaluse korral tuleks minimeerida raskeid vedusid kohalikel teedel kevadise sulaperioodi ja suurte sadude ajal. Kui tööpiirkonnas on teid, mida on vaja liini ehitamise käigus kasutada, kuid mis on praegu halvas seisukorras, tuleb need enne ehitustöödega alustamist korrastada. Kindlasti tuleb kõikide kasutusel olnud teede seisukord liini ehituse lõppemisel viia vähemalt endisele tasemele.
- Kohalike teede olukord on soovitatav enne tööde teostamist fikseerida (fotografeerida) koos omavalitsuse esindajaga. Kokku leppida tehnika liikumise trass ning aeg.
- Suvel kuivade ilmadega võtta vajadusel kruusateedele lähedalasuvate elamute juures kasutusele tolmu vähendavad meetmed (teepinna niisutamine, sõidukiiruse vähendamine).
- Ehitusaegsete ajutiste teede säilitamise vajadus arutada läbi kohaliku omavalitsuse ja maaomanikega (teid on võimalik kasutada liini hooldustöödeks või Päästeametile parema juurdepääsu tagamiseks).
- Ehitustööde käigus maastikul liikumiseks tuleb varakult, võimalusel vähemalt aasta enne tööde algust, küsida nõusolekut maaomanikult. Seejuures on soovitatav kokku leppida liikumissuunad ja fikseerida (pildistada) olemasolev olukord. Tööde läbiviimise ajast, kohast ja iseloomust etteteatamine on eriti oluline põlluharijale, kes peab oma tegevuse ehitustöödega kooskõlla viima.
- Olemasolevate elektri- ja sideliinidega tuleb arvestada projekteerimise käigus, vajadusel näha ette liinide ümbertõstmine. Tööd teostada selliselt, et katkestuste kestvus oleks minimaalne või välditud.
- Juhul kui õhuliini rajamise käigus avastatakse inimtegevuse tagajärjel ladestunud arheoloogiline kultuurikiht, sealhulgas inimluud, või kultuuriväärtusega leid, on tööde tegija kohustatud töö peatama, säilitama leiukoha muutumatul kujul ning teatama viivitamatult sellest Muinsuskaitseametile ja vallavalitsusele.
- Soovitatav on organiseerida tööd selliselt, et mürarikkad raskeveokid liiguksid piirkonna teedel ainult päeval, et mitte häirida teeäärsete elamute elanike unerahu.
- Elektriliini ehitustööde käigus tekkivad jäätmed tuleb koguda ja käidelda liigiti ning arvestada nende taaskasutusvõimalusi ja/või ohtlikkust.
- Tööde lõppemisel tuleb kogu kasutusel olnud ala korrastada: sõidukite rööpad jm keskkonda mittesobivad ehitustegevuse jäljed likvideerida, ehitusjäätmed jm prügi koristada, raadatud puude kändud eemaldada jms (kui ei ole maaomanikuga kokku lepitud teisiti).

3.4.3. Kasutusaegsed mõjud

Õhuliini kaitsevööndis on majandustegevus ohutuse eesmärgil piiratud. Peamiselt mõjutab õhuliini rajamine metsamaad, sest rajatava õhuliini kaitsevööndi laiuselt metsa kasvatada ei saa (v.a kuni 4 m kõrgused puud).

Trassikoridori ümbruses toimub hajus rändlindude, sh haneliste ränne. Hanelised peatuvad toitumiseks ja ööbimiseks põldudel ning Möksi ja Viira rabadel. Kokkupõrgete risk on suurem põllualadel ja soode läheduses paiknevatel trassilõikudel.

Kilingi-Nõmme – Riia TEC-2 330 kV õhuliini valmimine aitab tagada kogu Eesti varustuskindlust ja võimaldab võrguga liituda uutel kohalikel elektritootjatel, sh keskkonnasõbralikel elektritootjatel ning hajutada Eesti-sisest energiatootmist.

Hea ühendus naaberriikide elektrivõrkudega tagab erisuunalise energiatransiidi ning paremad energia sisseostu-, transiidi- ja ekspordivõimalused. Uus elektriühendus on oluline elektrituru arendamiseks Balti riikide ja Kesk-Euroopa ning Skandinaavia vahel.

Leevendusabinõud:

- Mastide tehnilisel projekteerimisel on oluline, et lindude jaoks oleks välistatud elektrilöögi saamine.
- Vajadusel arvestada projekteerimise käigus (mastide asukohtade määramisel) sellega, et mastide vahele (visangu ulatuses) ei jääks kõrgemaid künkaid, kus juhtmed võiksid ulatuda maapinnale lähemale kui 7 m.
- Visuaalsetel kaalutlustel kasutada õhulisi (vähemassiivseid) maste, mille värvus sulandub taeva taustaga kokku (nt tsingitud materjal).
- Survestada seadusandjat, et see kehtestaks võimalikult kiiresti talumistasu suuruse arvutamise meetodika, et liinide valdajad saaksid maaomanikele välja maksta ettenähtud hüvitise.
- Õhuliini hooldus- ja remonditööde teostamisel vältida:
 - veekogude (kraavid, jõed) kallaste kahjustamist;
 - maaparandussüsteemide (kraavid, drenaaž) kahjustamist nii metsas kui ka põllul ja tagada nende toimimine;
 - piirkonna teede kahjustamist.
- Veekogude kallaste, maaparandussüsteemide või teede kahjustamisel tuleb rikutud ala ulatuses taastada endine olukord.
- Liini hooldamise käigus kontrollida regulaarselt (igal aastal) visuaalselt peletite seisukorda (värvuse tuhmumine, purunemine ja ärakukkumine) ning asendada need vajadusel uutega.
- Teavitada maaomanikke õigeaegselt ja arusaadavalt korraliste hooldustööde (raietööd liinikoridoris) teostamisest ning nõuda alltöövõtjalt raietööde professionaalset läbiviimist (vältida kõrgeid kände, rööpaid ja raiutud materjali mahajätmist). Töö mittekvaliteetse teostuse eest vastutab töö tellija (liini valdaja).
- Elustiku liigse häirimise ja kahjustamise leevendamiseks kavandada liinikoridori hooldustööde käigus teostatav regulaarne võsaraie sügis-talvisele perioodile.
- Puu- ja põõsarinde raieks veekaitsevööndis on vajalik Keskkonnaameti nõusolek.

3.4.4. Kohaspetsiifilised leevendusmeetmed

Õhuliini trassikoridori lõigud, kus kehtivad spetsiifilised leevendusmeetmed, on näidatud planeeringu joonisel ja toodud välja trassikoridori telje koordinaatide vahemikena vt tabel 3.

Tabel 3. Spetsiifilised leevendusmeetmed

Jrk nr	Küla	Koordinaadid	Leevendusmeede
Ehitusaegsed			
1	Raamatu	6437496;560873-6437460;560966	Mõksi-Mardisaadu-Loksu kraavi ehituskeeluvööndis teostada töid erilise hoolikusega. Liini lõikumisel Mõksi-Mardisaadu-Loksu kraaviga vältida selle kallaste kahjustamist ja pinnase sattumist kraavi. Tehnikaga veekogus mitte sõita
Kasutusaegsed			
1	Jäärja, Raamatu	6440147;560055-6438106;560085	Trassikoridori lõunaosas – alates Tiugu maaüksusest (71102:002:0400) kuni Kortli maaüksuseni (10501:006:0002, kaasa arvatud) – varustada õhuliin linnupeletitega

Jrk nr	Küla	Koordinaadid	Leevendusmeede
3	Raamatu	6437045;562060- 6436969;562261	Õhuliini mastid projekteerida Mõisaküla-Jäärja maanteest (ilus tee) vähemalt 100 m kaugusele

* Koordinaadid on antud trassikoridori telje koordinaatide vahemikena

3.4.5. Seire

Vastavalt keskkonnakaitse nõuetele ja KSH-le koostab ehitaja ehitustööde käigus ehitusetappide/lõikude kaupa keskkonnanõu plaani, milles määratakse vastavad tegevused, vastutajad ja tähtajad ning tehakse märkmeid plaani täitmise kohta. Seejuures tuleb jälgida, et muuhulgas oleks tagatud:

- ehitaja vastutavate isikute varustamine vastavat tööloiku puudutava täpsustatud kaardi ja keskkonnakaitse juhistega;
- enne tööde alustamist/uuele tööloigule kolimist asjaosaliste teavitamine erinõuetest ja nende täitmiseks rakendatavatest meetmetest;
- alltöövõtjate juhendamine tööga seotud keskkonnanõuetest, selle dokumenteerimine ja lülitamine alltöövõtjate tööohutusplaani;
- keskkonnale ohutu tankimine ja ohtlike kemikaalide käitlemine;
- töö teostajate informeerimine kaitstavate objektide (sh veekogude, pärandkultuuriobjektide jms) asukohtadest ja piirkonnas tehtavate tööde eripärast;
- tööde teostamine tallamist vähetaluvates piirkondades külmal aastaajal;
- pehmetel pinnastel juurdepääsuteede asukohtade määramine ja asukohtade kohta nõusoleku küsimine Keskkonnaametilt ja vajadusel (seoses maaparandussüsteemidega) Põllumajandusametilt;
- maapinna ja teede kahjustuste korrastamine ja koristamine, sh rikutud või eemaldatud katete (muru, asfalt, kruus) taastamine enne tööde alustamist pindalaliselt olnud mahus ja vähemalt endises olukorras;
- dreneažikollektorite asukohtade väljaselgitamine dreneažkuivendusega aladel ja tööprojekti kohta nõusoleku küsimine omavalitsustelt;
- kasvupinnase eraldi kokkukogumine ja selle kasutamine hiljem ehitustöödega rikutud maade taastamiseks;
- raskete veokitega sõitmise jälgimine haritavaal maal ja metsas, et oleks tagatud sõitmine võimalikult liini läheduses ja ühises jäljes;
- Keskkonnaameti ja Keskkonnainspeksiooni teavitamine töö alustamisest, esitades tööde ajagraafiku ja keskkonnanõuete tagamiseks rakendatavad meetmed.

Ehitusjärelvalve (tehnilise järelvalve) käigus teostada ka keskkonnanõuete täitmise regulaarset ülevaatust elektriliini valmivate lõikude kaupa. Seirearuanded tuleks esitada Keskkonnaametile ja Keskkonnainspeksioonile, et hoida neid kursis töö käiguga.

3.5. Arvestamisele kuuluvad väärtused ja piirangud trassikoridoris või selle läheduses

Planeeritava trassikoridori alal asub kaks veekogu, mille kaitsevööndite või piirangutega tuleb õhuliini projekteerimisel arvestada. muinsuskaitse- või looduskaitsealuseid objekte ja alasid ning maardlaid planeeritava trassikoridori alal ei asu.

3.5.1. Veekogud

Planeeritava trassikoridori alal asuvad Kaerasaadu oja ja Mõksi-Mardisaadu-Loksu kraav.

Tabel 4. Trassikoridoris asuvad avalikud veekogud

Nimi	Asukoht	Registri- kood	Piirangu- vöönd (m)	Ehituskeelu- vöönd (m)	Veekaitse- vöönd (m)
Möksi-Mardisaadu- Loksu kraav	Raamatu küla	-	50	25*	1
Kaerasaadu oja	Raamatu küla	VEE1146000	100	50*	10

Allikas: Keskkonnaregister

Märkus: *Kaldal on mets, seetõttu laieneb ehituskeeluvöönd vastavalt looduskaitseadusele piiranguvööndini.

Veekogu kalda piiranguvööndis ja ehituskeeluvööndis kehtivad looduskaitseadusest tulenevad piirangud.

4. PLANEERINGUGA KAVANDATU ELLUVIIMINE

Teemaplaneering määrab Viljandi maakonnas Kilingi-Nõmme – Riia TEC-2 330 kV õhuliini trassikoridori asukohta ja täpsustab 1998. aastal kehtestatud Viljandi maakonnaplaneeringut.

330 kV õhuliini trassikoridori asukoht on määratud Viljandi maakonnas Abja vallas Saarde valla piirist kuni Eesti-Läti piirini.

Planeering on aluseks õhuliini ehitusprojekti koostamiseks.

4.1. Teemaplaneeringu lahenduse kandmine kehtestatud kohalike omavalitsuste üldplaneeringutesse

Teemaplaneering täpsustab ning teeb ettepaneku muuta Abja valla kehtestatud üldplaneeringut Kilingi-Nõmme – Riia TEC-2 õhuliini trassikoridori osas. Vastavalt planeerimisseadusele kantakse pärast teemaplaneeringu kehtestamist Kilingi-Nõmme – Riia TEC-2 330 kV õhuliini trassikoridori asukoht ja kindlaks määratud maa- ja veealade üldised kasutamistingimused Abja valla üldplaneeringusse, mis on kehtestatud 14.08.2008.

Kehtestatud teemaplaneeringu lahenduse üldplaneeringusse kandmisel märgitakse õhuliini trassikoridor üldplaneeringu joonistele ja teemaplaneeringu seletuskiri lisatakse üldplaneeringu seletuskirjale.

4.2. Õhuliini trassikoridori alal algatatud või kehtestatud detailplaneeringud ja nende ülevaatamise või kehtetuks tunnistamise vajadus

Teemaplaneeringuga planeeritud õhuliini trassikoridoris ei ole ühtegi algatatud ega kehtestatud detailplaneeringut, seetõttu puudub detailplaneeringute ülevaatamise või kehtetuks tunnistamise vajadus.

4.3. Projektide koostamise vajadus

Kilingi-Nõmme – Riia TEC-2 330 kV õhuliini rajamiseks tuleb koostada kehtestatud teemaplaneeringu alusel õhuliini ehitusprojekt, millega määratakse õhuliini ja mastide täpsed asukohad. Õhuliini projekteerimise ajal sõlmitakse iga maaomanikuga isiklik kasutusõiguse leping, milles lepatakse kokku, et maaomanik võimaldab oma maal liini ehitamist ning peale objekti valmimist võimaldab juurdepääsu liinile.